

REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
DJEČJI VRTIĆ ZVONO
KLAKE 4
10 290 ZAPREŠIĆ
tel.: 01/3315 – 517
e-mail: vrticzvono@gmail.com

KLASA: 601-02/20-05/01

URBROJ: 238/33-137-20-03

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA ZVONO ZA PEDAGOŠKU GODINU 2020./2021.

Zaprešić, listopad 2020.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. O KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE.....	4
2.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma.....	6
3. POLAZIŠTE KURIKULUMA DV ZVONO.....	7
3.1. Naša vizija kurikuluma vrtića.....	7
4. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA ZVONO.....	8
4.1. Ciljevi kurikuluma.....	9
4.1.1. Osiguravanje dobrobiti za dijete.....	9
4.1.2. Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija.....	11
4.2. Načela kurikuluma.....	12
4.2.1. Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.....	12
4.2.2. Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom lokalnom zajednicom.....	12
4.2.3. Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju.....	13
4.2.4. Otvorenost za kontinuirano učenje i ispremnost na unapređivanje prakse.....	13
4.3. Vrijednosti kurikuluma.....	14
5. PROGRAMI DJEČJEG VRTIĆA ZVONO.....	16
5.1. Cjelodnevni redoviti program.....	16
5.2. Program ranog učenja engleskog jezika.....	18
5.3. Program predškole (program javnih potreba).....	19
5.4. Program ritmike i plesa.....	Error! Bookmark not defined.
5.5. Sportsko-plesni program.....	Error! Bookmark not defined.
6. SURADNJA S RODITELJIMA.....	20
7. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA.....	20
8. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA.....	21

1. UVOD

Dječji vrtić Zvono (u daljnjem tekstu DV Zvono) je odgojno-obrazovna ustanova u kojoj se provodi predškolski odgoj i obrazovanje za djecu u dobi od 3. godine života do polaska u osnovnu školu, a čiji je osnivač Kristova crkva u Zaprešiću. Dječji vrtić godišnje polazi oko 40 djece raspoređenih u 2 mješovite odgojne skupine, o kojima svakodnevno brine 4 odgojitelja te odgojitelj – asistent za njegu i skrb djece, a koji nastoje osigurati što sigurniji, sadržajni i kvalitetniji boravak djece u vrtiću.

Radno vrijeme DV Zvono je od 7:00 do 17:00 sati.

MISIJA DV ZVONO

Usmjereni smo razvoju dječjih potencijala, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih potreba djece, pružamo podršku obitelji, pridonosimo razvoju roditeljskih kompetencija i doprinosimo razvoju društvene zajednice.

VIZIJA DV ZVONO

Vrtić kao mjesto rasta i razvoja svakog djeteta u okruženju bogatom poticajima.

Programi koji se provode su:

- Cjelodnevni redoviti program
- Program ranog učenja engleskog jezika
- Program predškole (program javnih potreba)
- Sportski program
- Program ritmike i plesa

Programi se provode u skladu sa suvremenom koncepcijom ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, polazeći od stvarnih potreba djeteta i njegove osobnosti te se kontinuirano usklađuju sa nacionalnim zahtjevima koji su sastavni dio Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Kako smo svjesni da je put razvoja kvalitete odgojno-obrazovne prakse vrtića dugotrajan i zahtjevan posao, nastojimo da naš vrtić bude zajednica koja uči. To znači da smo svjesni potrebe za stalnim usavršavanjem i osposobljavanjem slijedeći principe cjeloživotnog učenja u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske te za europski suživot. Dijete

shvaćamo kao inteligentnu i kompetentnu osobu koja uči čineći i surađujući s drugima, a pri tome kod djece razvijamo pozitivne vrijednosti kao što su uvažavanje, prihvaćanje, razvoj samosvijesti i samopouzdanja te ih učimo o njihovim pravima i obvezama.

2. O KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazi od sljedećih dokumenata:

- *Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.)*
- *Konvencija o pravima djeteta (2001.)*
- *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)*
- *Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.)*
- *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.)*
- *Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.).*

Nacionalni kurikulum sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikulumu vrtića u Republici Hrvatskoj. Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u pojedinome vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Kurikulum vrtića u svakoj ustanovi oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst tj. njezinu kulturu te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi. Kvalitetu kurikulumu vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura), koja se kontinuirano propituje i unapređuje.

Primjeri kvalitetne prakse

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazi od primjera dobre prakse u Republici Hrvatskoj koja se godinama izgrađivala sinergijom praktičara u dječjim vrtićima i vanjskih eksperata s fakulteta matičnih struka. Kvalitetna svjetska praksa rada s djecom u ranim godinama također je imala utjecaja na razvoj primjerenih pristupa djeci i izgrađivanje prakse za ranu i predškolsku dob u Republici Hrvatskoj.

Znanstvene studije

Postignuća domaće i svjetske teorije i prakse u području institucijskoga odgoja i obrazovanja za djecu rane i predškolske dobi, ali i dostignuća na području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika u dječjem vrtiću utjecale su na oblikovanje Nacionalnog kurikuluma.

Dijete je vrijednost po sebi.

Ta je spoznaja utjecala na paradigmatičke promjene slike o djetetu i djetinjstvu te se ističe sljedeće:

- Dijete je osobnost već od rođenja i treba ga ozbiljno shvaćati i poštovati,
- Dijete nije objekt u odgojnom procesu, već je socijalni subjekt koji participira, konstruira i u velikoj mjeri određuje svoj vlastiti život i razvoj,
- Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i svoju kulturu,
- Djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije koji djeca i odrasli zajednički izgrađuju,
- Djetinjstvo je proces koji se kontekstualizira uvijek u relaciji s određenim prostorom, vremenom i kulturom (sociokonstruktivizam) te varira s obzirom na različitost uvjeta i kulture u kojima se događa. Stoga, kao što ne postoji univerzalno dijete, ne postoji ni univerzalno djetinjstvo.

Na tim osnovama Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje priskrbljena je znanstvena utemeljenost i praktična provedivost.

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija. Prema najnovijim znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece predškolske dobi kurikulum polazi od djeteta,

temelji se na dobrom razumijevaju djeteta i to njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti. Kurikulum ranog odgoja otvoren je, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštivanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način koji je njemu svrhovit. Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces. Najbolje je kad je sudioničko i posvećeno konstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

2.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta.

Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika

odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

3. POLAZIŠTE KURIKULUMA DV ZVONO

Kurikulum DV Zvono temelji se na *Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13), Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), te Državnim pedagoškim standardima predškolskog odgoja i naobrazbe (2008.)*.

3.1. Naša vizija kurikuluma vrtića

za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima
- istraživanje i razvijanje kompetencija
- samostalnost u obavljanju aktivnosti
- usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
- stjecanje i razvoj vještina učenja
- osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju
- mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju
- življenje i učenje prava djeteta

za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj

- zadovoljstvo roditelja

za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan i siguran
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba

za ozračje:

- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanje što kvalitetnijeg odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse

za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na poslove

4. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA ZVONO

Kurikulumom je utvrđen okvirni plan i program rada. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti. Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su: podizanje stručnih kompetencija odgojitelja, podizanje razine suradnje s roditeljima i lokalnom zajednicom. Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su:

komunikacijske vještine, kultura ustanove te kurikulum i odgojno-obrazovni proces.

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su sljedeći razvojni ciljevi:

1. Stvaranje sigurnog i kvalitetnog okruženja bogatog materijalnim poticajima u svrhu sveopćeg razvoja djeteta;
2. Sustavnost u procesu planiranja rada temeljeno na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djece, procjenjivanju i dokumentiranju.

4.1. Ciljevi kurikuluma

4.1.1. Osiguravanje dobrobiti za dijete

Osiguravanje dobrobiti za dijete što podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit što proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta. *Dobrobit djeteta uključuje osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta.*

- Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit uključuje subjektivan osjećaj; biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro, a podrazumijeva:

- razvoj motoričkih vještina
- usvajanje higijenskih, prehrambenih i kretnih navika kao preduvjeta zdravlja
- uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima
- otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima
- smirenost (odsutnost osjećaja ugroženosti, nemira, zabrinutosti)
- samoprihvatanje djeteta (nepotiskivanje emocija, prihvaćanje sebe)
- samopoštovanje i samosvijest djeteta
- sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
- razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog)
- spremnost djeteta na donošenje odluka koje se odnose na njegove aktivnosti
- razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja
- procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija tj. razmatranje načina njihova ostvarenja
- inicijativnost i inovativnost djeteta
- samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti
- promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća.

- Obrazovna dobrobit uključuje uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...):

- radoznalost i inicijativnost djeteta
- kreativnost, stvaralački potencijal djeteta
- percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti
- otkrivanje radosti i korisnosti učenja
- propitivanje vlastitih ideja i teorija (metakognitivne sposobnosti djeteta)
- stvaranje i zastupanje novih ideja
- argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja
- identifikaciju različitih izvora učenja i njihovu raznovrsnu primjenu
- idejnu izradu i vođenje projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja)
- visoku uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti (zaokupljenost)
- osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanja njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces
- samoprocjenu djeteta u području učenja.

- Socijalna dobrobit odnosi se na uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija, a uključuje:

- razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti (proizašlih iz vjerskih, rasnih, nacionalnih, kulturoloških i drugih različitosti ili posebnih potreba)
- usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice
- uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima
- aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija
- zajedničko (usklađeno) djelovanje djeteta s drugima (djecom i odraslima)
- etičnost, solidarnost i tolerancija djeteta u komunikaciji s drugima
- mogućnost prilagodbe djeteta novim, promjenjivim situacijama i okolnostima (fleksibilnost i adaptabilnost)
- percepciju sebe kao važnog dijela zajednice/okruženja
- osjećaj prihvaćenosti i pripadanja
- percepciju sebe kao člana zajednice koji ima priliku i mogućnosti pružanja

doprinosu zajednici

- odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima.

4.1.2. Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija

Navedeni cilj uključuje kompetencije djece koje su razvojne, nisu statične pa se potiče njihov razvoj i prati kontinuirano, a ne jednokratno ili povremeno (jednokratnim, periodičkim mjerenjem). Uključuje uspješnost djeteta u obavljanju određenih aktivnosti. Određuje splet više različitih kompetencija, čiji se pojavni oblici suptilno pretapaju s pojavnim oblicima mnogih drugih kompetencija. Zato se kompetencije djece procjenjuju cjelovito, a ne izdvojeno iz konteksta cjeline ostalih. Djeca jednake kronološke dobi mogu se u velikoj mjeri razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama. Zato se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi. Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.

Komunikacija na materinskome jeziku

- pravilno usmeno izražavanje, izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustva u različitim aktivnostima
- razvoj svijesti u uporabi jezika, o utjecaju jezika na pozitivan i društveno odgovoran način
- uporaba i razumijevanje važnosti i korisnosti pisanja

Komunikacija na stranim jezicima

- upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranog jezika
- poticanje međukulturnog razumijevanja
- poticanje upoznavanje drugih kultura i običaja

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju

- razvijanje i primjena matematičkog mišljenja u rješavanju problema
- istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te primjena prirodoslovnog znanja u svakodnevnom životu
- razumijevanje promjena u prirodi uzrokovanih ljudskom djelatnošću te razvoj odgovornosti za očuvanje prirode i njezinih resursa

Digitalna kompetencija

- upoznavanje informacijsko-komunikacijske tehnologije i mogućnostima njezine

uporabe na primjeren i koristan način

Učiti kako učiti

- poticanje stvaranja strategije vlastitog učenja (umjesto usvajanja sadržaja poučavanja)

Socijalna i građanska kompetencija

- razvoj odgovornog ponašanja, pozitivnog i tolerantnog odnosa prema drugima
- razvoj samopoštovanja i poštovanja drugih
- uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti
- učinkovito življenje i razvoj demokratskih odnosa u vrtiću, zajednici, društvu na načelima pravednosti i mirotvorstva
- uključivanje djece u donošenje odluka koje se odnose na njihovo življenje u vrtiću

4.2. Načela kurikuluma

4.2.1. Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. U takvoj zajednici prihvaćaju se i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja – partnera u odgojno-obrazovnome procesu. U vrtiću nije primjereno postavljanje striktnih shema (vremenskih, prostornih, organizacijskih i sl.), jer one ograničavaju prihvaćanje individualno različitih ritmova djece tj. usporavaju i/ili onemogućavaju puninu razvoja njihovih potencijala. Primjer fleksibilnosti odgojno-obrazovnog rada u našem vrtiću potkrepljujemo različitim projektima nastalim iz interesa djece.

4.2.2. Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom lokalnom zajednicom

Obitelj i vrtić dva su temeljna sustava u kojima dijete uči o sebi, stječe znanja o sebi i svijetu pa su stoga upućeni na međusobnu suradnju. Roditelje prihvaćamo kao ravnopravne partnere koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima.

Informiramo ih o aktivnostima djece i uključujemo u rad putem kutića za roditelje, internetske stranice, radionica, ispitivanjem mišljenja, zajedničkih akcija i boravka roditelja u grupi.

Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja tj. skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi za rani i predškolski odgoj i obrazovanje ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju.

4.2.3. Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju iznimno je važno jer stvara polazište i osigurava uvjete za zadovoljavanje jednog od temeljnih prava djeteta - prava na odgoj i obrazovanje.

4.2.4. Otvorenost za kontinuirano učenje i ispremnost na unapređivanje prakse

Spremnost na unapređivanje odgojno-obrazovne prakse kontinuirano će se osnaživati osposobljavanjem praktičara – odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojne-obrazovne prakse u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma.

Takav pristup usavršavanju odgojitelje vodi osvještavanju trenutačne kvalitete vlastitoga odgojno-obrazovnog rada, a onda i postupnom razvoju te kvalitete.

Odgojitelj kao refleksivni praktičar cjelokupni kontekst zajedničkog življenja i učenja djece i odraslih u vrtiću nastoji što bolje istražiti, dokumentirati, razumjeti i mijenjati. Zajedničko, refleksivno istraživanje vlastite prakse odgojiteljima omogućuje razmjenjivanje vlastitih (subjektivnih, parcijalnih) razumijevanja i stvaranje novih, zajedničkih i cjelovitih razumijevanja.

U tome mu pomaže raznovrsna dokumentacija (foto i video zapisi, zabilješke odgojitelja, likovne ekspresije djece i sl.). Dokumentacija je sredstvo refleksije odgojno-obrazovne prakse jer omogućuje interpretaciju i reinterpretaciju procesa odgoja i učenja djece, ali i kvalitete intervencija odgojitelja u tom procesu. Koristeći se dokumentacijom, odgojitelj ima priliku pratiti i opažati dijete, ali i sebe u interakciji s djetetom, što produbljuje svijest odgojitelja o individualnim i razvojnim značajkama svakog djeteta te olakšava odabir primjerenih strategija za podupiranje djetetova razvoja, odgoja i učenja.

Dokumentacija omogućuje pažljivije promatranje, refleksivno interpretiranje

aktivnosti djece i oblikovanje primjerenih odgojno-obrazovnih intervencija odgojitelja.

Kontinuirano stvaranje bogatog i raznovrsnog prostorno-materijalnog okruženja također pridonosi unapređivanju odgojno-obrazovne prakse. Ono je esencijalni izvor učenja djece s obzirom na to da ona uče aktivno (istražujući, čineći) te surađujući s drugom djecom i odraslima.

Organiziranje prostorno-materijalnog okruženja vrtića uključuje osiguranje bogatstva i promišljenosti izbora materijala koji djecu potiču na otkrivanje i rješavanje problema i omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i razumijevanja te svakidašnje stupanje u interakcije s različitim sadržajima učenja (npr. glazbenim, jezičnim, matematičkim, prirodoslovnim i drugim), koje za njega trebaju imati istraživački karakter.

Prostorna organizacija vrtića određuje i kvalitetu socijalnih interakcija djece međusobno, kao i djece s odgojiteljima, pa je usmjerena promoviranju susreta, komunikacije i interakcija.

4.3. Vrijednosti kurikuluma

Vrijednosti predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i potku odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja. Vrijednosti usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje ka osiguravanju individualne i društvene dobrobiti, u skladu s time kakvu se djecu i kakvo se društvo želi razviti.

Kurikulum našeg vrtića sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje promiče planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na sljedećim vrijednostima:

Znanje: U vrtiću dijete stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Vrtić djetetu treba omogućiti da samo sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog učenika te razvija različite strategije učenja. U takvim uvjetima dijete stječe kompetenciju “učenja učenja”, kao temelj ostvarivanja koncepta cjeloživotnog učenja.

Identitet: Rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnažuje da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Vrtić treba djetetu pomoći da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj socijalnoj zajednici.

Humanizam i tolerancija: Humanizam i tolerancija u odgoju i obrazovanju ostvaruju se razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima. U vrtiću djeca uče prepoznati i prihvatiti svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cjelokupne grupe, tj. zajednice. Zato je u vrtiću potrebno napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece. Takav pristup promovira inkluziju djece s posebnim potrebama i pravima u redoviti odgojno-obrazovni program vrtića.

Odgovornost: U ranom i predškolskom odgoju promiče se razvoj sposobnosti djeteta za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice te učenje o vlastitim i tuđim pravima, obvezama, načinima djelovanja u zajednici i mogućnostima doprinosa zajedničkoj dobrobiti. Vrtić djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera za aktivnosti, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da za svoje izbore uče preuzimati odgovornost. Djecu treba poticati i sustavno osposobljavati na samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima i sl. kao osnovne alatke razvoja odgovornosti.

Autonomija: Autonomija se ostvaruje odgojno-obrazovnim procesom usmjerenim razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Ona se razvija poticanjem inicijativnosti i samoorganizacija djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja.

Kreativnost: Kreativnost kao odgojna vrijednost oslanja se na prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta, koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati,

poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja. Vrtić djetetu osigurava raznovrsne mogućnosti izražavanja i stvaralačke prerade vlastitih ideja, načina razumijevanja i doživljaja. U oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa posebno se cijeni i potiče razvoj divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji. Različite kognitivno-simboličke ekspresije djeteta shvaćaju se kao alatka za bolje razumijevanje djeteta i integralni dio cjeline odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

5. PROGRAMI DJEČJEG VRTIĆA ZVONO

5.1. Cjelodnevni redoviti program

U Vrtiću se provode programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, njihovim interesima i mogućnostima.

Redoviti program temelji se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece
- kontinuirano stručno usavršavanje

Cilj redovitog programa je stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci.

Namjena programa je aktivnostima planiranim kroz godišnje, tromjesečne, tjedne i dnevne planove, te situacijskim poticajima osigurati uvjete potrebne za :

- očuvanje zdravlja djeteta, jačanje dječjeg organizma, jednakomjeran razvoj cjelovite dječje ličnosti, razvoj higijenskih i kulturnih navika, te što bolju sinkroniziranost pokreta u igri i aktivnostima

- formiranje osnovnih moralnih načela, empatije, ljubavi prema bližnjima i prijateljima, uzajamnoj suradnji i pomoći, rješavanju problema mirnim putem, izražavanju emocija i razumijevanju emocija drugih, razvoj elementarnih navika
- razvoj mentalnih sposobnosti, pozornosti, praćenja, razvoj govora, bogaćenje riječnika i kulture izražavanja
- razvoj smisla za estetsko doživljavanje umjetnosti i prirode, razvoj mašte, stvaralaštva vlastitim izražavanjem kroz crtež, modeliranje, pokret, glazbu
- zadovoljiti potrebe djece i roditelja

Način realizacije

Svakodnevnim praćenjem i preispitivanjem načina na koji dijete razmišlja, istražuje i uči pomaže nam da djetetu približimo stvarni život kroz igru jer dijete uči čineći. Primjena integriranog i razvojnog kurikulumu podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanja i stjecanje znanja.

Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje procesa učenja djece
- refleksije sa djecom i stručnjacima
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje i traženje novih rješenja
- usmjeravanje na važnost tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika.

Način vrednovanja

- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana ustanove
- samoevaluacija i vanjska evaluacija rada
- upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje na kraju pedagoške godine

5.2. Program ranog učenja engleskog jezika

Program učenja engleskog jezika provodi se integrirano u redovnom program što znači da djeca imaju prilike u svakodnevnim aktivnostima i situacijama koristiti engleski jezik, a isto tako omogućava im se komunikacija sa izvornim govornicima s engleskog govornog područja. Kroz ovaj program djeca već od najranije dobi odrastaju sa spoznajom o postojanju i poštivanju različitosti među ljudima, da biti drugačiji ne znači biti lošiji od drugih, te tako doprinijeti njihovom potpunijem i kvalitetnijem odgoju. Osim toga, rano učenje stranog jezika povoljno utječe i na intelektualni i na cjelokupni razvoj djeteta.

Ciljevi programa:

- razvijanje interesa, motivacije i osjetljivosti djeteta za engleski jezik te anglosaksonsku kulturu i običaje
- razvijanje tolerancije prema drugim i drugačijim kulturama te poticanje razvoja multikulturalnosti i interkulturalnosti
- obogaćivanjem odgojno-obrazovnog rada sa stranim jezikom, uz poštovanje zakonitosti metodike učenja stranog jezika, utjecati na cjelovit razvoj djeteta

Zadace programa:

- usvajanje osnovnog jezičnog rječnika i jezičnih struktura kroz komunikacijske sadržaje u igri, svakodnevnim aktivnostima u spontanoj interakciji
- poticati postupno slušno razumijevanje i izražavanje te sposobnost spontane uporabe jezika u skladu s potrebama djeteta u svakodnevnim situacijama
- poticati razvoj osjetljivosti djeteta za ritam, izgovor, intonaciju i artikulaciju engleskog jezika kao osnovnih jezičnih elemenata
- razvijanje osjećaja sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na stranom jeziku
- potaknuti različite oblike kreativnog izražavanja i stvaranja kroz dramatizaciju, različite modalitete likovnog izričaja i pokrete tijela

Komunikacija na engleskom jeziku ostvaruje se spontano, situacijski, uvažavajući dječji interes i psihofizičke mogućnosti djeteta određene dobi. Program se ostvaruje na hrvatskom i engleskom jeziku, a polazna osnova za kreiranje konkretnih planova i

realizaciju programa je procjena razvojnog statusa upisane djece s podacima o razini usvojenosti jednog i drugog jezika. Uz pretpostavku da većina djece ne razumije niti govori engleski jezik, on će se uvoditi postepeno, kroz sve odgojno-obrazovne sadržaje, aktivnosti, situacije i cjelokupno ozračje u skupini. Potrebno je voditi posebnu pozornost usklađivanju uporabe djetetu prvog (rodnog, materinjeg) jezika te smisleno davati prvenstvo jednom od njih, ovisno o situacijama i potrebama djeteta.

5.3. Program predškole (program javnih potreba)

Program predškole mora osigurati svakom djetetu u godini dana prije polaska u osnovnu školu optimalne uvjete za razvijanje i unapređivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju.

Kompetencije koje dijete u godini dana prije polaska u osnovnu školu treba steći i/ili unaprijediti odnose se na komunikaciju na materinskom jeziku, elementarnu komunikaciju na stranim jezicima, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalne kompetencije, učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, inicijativnost i poduzetništvo, kulturnu svijest i izražavanje te motoričke kompetencije primjerene dobi.

Osobni potencijal i cjeloviti razvoj svakog djeteta odnosi se na njegove tjelesne, emocionalne, socijalne, komunikacijske, stvaralačke i spoznajne mogućnosti i zrelosti koje u toj dobi treba poticati da bi dosegnule svoj optimalni razvoj i to ne samo utjecajima u obiteljskom okruženju već i preko djetetova interaktivnog odnosa s njegovim vršnjacima, odgojiteljima i drugim stručnjacima te neposrednom prirodnom i društvenom okolinom.

Okruženje u kojem se provodi program predškole predstavlja niz čimbenika koji potiču i usmjeravaju djetetov tjelesni, socio-emocionalni, komunikacijski i spoznajni razvoj te utječu na oblikovanje njegove osobnosti, vrijednosti, navika i vještina (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, događaji, aktivnosti).

6. SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnja s roditeljima uvijek je jedna od bitnih zadaća svih stručnih djelatnika vrtića. Unapređivanjem suradnje raste kvaliteta odgojno-obrazovne ustanove. Profesionalna uloga odgojitelja i životna uloga roditelja uvelike su slične. Polaskom djeteta u vrtić roditelji i odgojitelji postaju suradnici na zajedničkom zadatku skrbi, njege, odgoja i obrazovanja djeteta. Iako su roditelj i odgojitelj suradnici na istoj zadaći, rijetko su zajedno: niti odgojitelj izravno svjedoči roditeljstvu u obitelji, niti je roditelj nazočan odgojiteljevu radu u vrtiću. Jedini izravni svjedok uloga odgojitelja i roditelja je dijete, a uspješnost suradnje možemo procjenjivati tek na osnovi posljedica vidljivih u djetetovu ponašanju, zadovoljstvu i općem razvoju. Zbog toga je važno da odgojitelji i roditelji u međusobnu suradnju ulažu izuzetno mnogo povjerenja, otvorenosti, tolerancije, objektivnosti i spremnosti za uvažavanje osobnih i profesionalnih kompetencija, razmjenu informacija o djetetu, usklađivanje odgojnih utjecaja i zajedničko rješavanje problema u razvoju i odgoju djeteta.

U građenju profesionalnih suradničkih odnosa s roditeljima u našem vrtiću osobiti trud ulažemo u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu komunikaciju i interakciju odgojitelja i roditelja što je vidljivo u:

- podržavanju kvalitetne komunikacije usmjerene na dobrobit djeteta
- pravovremenom reagiranju i konstruktivnom rješavanju problema vezanih uz odgoj i razvoj djece
- osvješćivanju potrebe da dijete i roditelj zajednički sudjeluju u određenim okvirima u organizaciji programskih uvjeta vrtića
- poticanju roditelja na sudjelovanje u aktivnostima u vrtiću
- osnaživanju roditeljske kompetencije i djelotvornosti stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece u obitelji
- pojačavanju informiranja roditelja

7. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA

Društveno okruženje primarno je u jačanju društvene svijesti o važnosti ranog odgoja i obrazovanja za djetetov osobni razvoj i razvoj društva u cjelini. Dječji vrtić kao sastavni dio društvenog okruženja važan je čimbenik funkcioniranja društva.

Ostvarivanje ciljeva odgojno-obrazovnog rada nije moguće bez raznolike i sveobuhvatne suradnje vrtića s lokalnom i širom društvenom zajednicom, kao i s vanjskim ustanovama koje nude mogućnosti unapređivanja kvalitete rada s djecom i roditeljima, kao i stručna usavršavanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Suradnja s društvenim čimbenicima se planira u svim zadaćama koje zahtijevaju uključenost vanjskih suradnika, sustručnjaka, nadležnih institucija, lokalne i područne samouprave ili drugih društvenih subjekata. U ovoj pedagoškoj godini surađivat ćemo sustavnije s različitim društvenim čimbenicima, s ciljem ostvarivanja i obogaćivanja odgojno-obrazovnog procesa.

8. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko-razvojnem pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niz subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa uz stalnu tendenciju rasta. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, koji su stalni istraživači, zahtijeva kontinuirano vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse.

Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje. Smatramo da je vrednovanje, i vanjsko i unutarnje, nezaobilazan dio odgojno obrazovnog procesa, no posebno bismo se fokusirali na osnaživanje ustanove i svih njenih članova, na osvješćivanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema mijenjanju pojedinca i cijele ustanove na bolje. Vrednovanje i samovrednovanje su nužni procesi sustavnog i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove. Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije

nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvješćivanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unaprjeđivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče.

Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i(ili) dobre prakse, određivanje prioriternih zadaća, pronalaženje ideja za rješavanje problema i(ili) unaprjeđivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje. Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. U skladu s navedenim nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.